

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobkyně: **Mgr. E. K.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2020, č. j. X

takto:

- I. Žalované rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 10. 2020, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 7. 2020, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná snížila žalobkyni výši invalidního důchodu ze třetího na druhý stupeň, a to s odkazem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Svitavy (dále jen „OSSZ Svitavy“), podle něhož žalobkyně není invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 50 %.
2. V žalobě žalobkyně namítala, že žalovaná její zdravotní stav nesprávně zjistila a vyhodnotila. Nesouhlasí se závěry posudkových lékařů, pokud jde o možnost adaptace. Žalobkyně trpí Crohnovou chorobou, přičemž se u ní střídá fáze klidová s fází akutní. Standardní léčba u ní selhala, a proto podstupuje léčbu biologickou, jejímž vedlejším účinkem je mimo jiné těžká imunosuprese. Onemocnění ji velice omezuje na obvyklém způsobu života. Průběh nemoci a léčba neumožňují žalobkyni docházet do jakéhokoli zaměstnání. Nemůže pracovat ani z domova. Kromě kontrol, léčby a nezbytných nákupů potravin musí být stále doma v blízkosti WC. Z invalidního důchodu II. stupně žalobkyni po zaplacení nezbytných výdajů zůstane měsíčně cca 1.200 Kč. Potřebné léky žalobkyni pojišťovna nehradí. Žalobkyně proto závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, a aby jí byl vyplacen dlužný rozdíl mezi důchodem II. a III. stupně od 17. 7. 2020.
3. Žalovaná se k žalobě nijak nevyjádřila.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.
5. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) *„Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“*
6. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *„Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.“*
7. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se *„pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“*
8. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se *„při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*

- b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
- c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
- d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
- e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
- f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.“*

9. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
10. Podle § 2 odst. 3 citované vyhlášky je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
11. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „Posudková komise MPSV“), (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS.
12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek Posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná Posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne

15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
13. Krajský soud si proto vyžádal, aby Posudková komise MPSV, odbor posudkové služby v Hradci Králové, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně.
14. Z posudku Posudkové komise MPSV ze dne 4. 3. 2021, ev. č. SZ/2021/43-HK-8 soud zjistil, že v Posudkové komisi MPSV zasedal jako odborný lékař v oboru interní lékařství Doc. MUDr. L. S., Ph.D. Posudková komise MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobkyni u Lékařské posudkové služby OSSZ Svitavy, ze spisové dokumentace vedené pro žalobkyni u České správy sociálního zabezpečení a z dalších odborných nálezů vyjmenovaných v posudku.
15. Lze shrnout, že Posudková komise MPSV zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství (MUDr. A. M.) a z oboru interní lékařství (medicínská specializace odborného klinického lékaře odpovídá dominantnímu zdravotnímu postižení žalobkyně). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. Posudková komise MPSV tudíž měla dostatečné množství aktuálních podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a k intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěla.
16. Dle shora označeného posudku Posudková komise MPSV na svém zasedání dne 4. 3. 2021 dospěla k závěru, že pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla k datu vydání napadeného rozhodnutí nejméně o 70 %. V daném případě se jedná o invaliditu třetího stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Podle Posudkové komise MPSV se posudkový lékař OSSZ Svitavy a lékař námitkového řízení nechali zčásti ovlivnit výsledkem koloskopie ze dne 17. 10. 2019. V popisu koloskopie ale došlo patrně k tomu, že vyšetřující lékař použil šablonu a neumazal potřebné části. U žalobkyně se jedná o syndrom krátkého střeva se všemi důsledky. Práce učitelky je zcela nemyslitelná, stejně tak jakákoli práce v kanceláři. Ani manuální práce nepřipadá v úvahu. Lékař OSSZ Svitavy ve svém posudku nezohlednil jednak gastroenterologické nálezy z ISCARE Praha, jež jsou v posledních třech letech v podstatě stejné, a jednak vedlejší účinky biologické léčby (imunosuprese, anémie, kožní komplikace). Lékař OSSZ Svitavy rovněž nesprávně nezohlednil skutečnosti uvedené v lékařském nálezu ošetřujícího praktického lékaře. Lékař námitkového řízení pak do posouzení zdravotního stavu nepřinesl nic nového a prvoinstanční posudek jen potvrdil. Vzhledem k nevyléčitelnosti Crohnovy choroby považuje Posudková komise MPSV zdravotní stav žalobkyně za trvalý, a to i přes její relativně nízký věk.
17. Posudek Posudkové komise MPSV hodnotí soud jako jednoznačný, určitý, srozumitelný, úplný a přesvědčivý (neboť se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotila potíže udávané žalobkyní, reagovala na její námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila), a proto z něj soud při rozhodování vycházel.

Závěry posudku v podstatné rovině korespondují s osobními tvrzeními žalobkyně, jež jsou podloženy objektivizovanými lékařskými zprávami popisujícími její zdravotní stav.

18. Protože se dle citovaného posudku Posudkové komise MPSV jedná u žalobkyně o pokles pracovní schopnosti nejméně o 70 %, nelze než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí (pokles pracovní schopnosti ve výši 50 %), ve světle závěrů posudku Posudkové komise MPSV neobstojí (srov. § 3 správního řádu). Žaloba tak byla důvodná, a proto soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení tak bude třeba, aby žalovaná opětovně posoudila a vyhodnotila zdravotní stav žalobkyně stran poklesu pracovní schopnosti, přičemž bude vycházet ze závěrů posudku vypracovaného Posudkovou komisí MPSV ze dne 4. 3. 2021, ev. č. SZ/2021/43-HK-8.
19. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
20. Pokud žalobkyně požadovala po soudu, aby žalovanou současně zavázal názorem, že jí náleží invalidní důchod III. stupně a že jí má být vyplacen dlužný rozdíl mezi důchodem II. a III. stupně od 17. 7. 2020, toto soud učinit (výslovně) nemohl. Soud rozhodnutí žalované zrušil, přičemž toto opřel o nesoulad v otázkách odborných, jež se objasňují především prostřednictvím posudků PK MPSV. Posouzení zdravotního stavu bude provedeno opětovně, přičemž soud není nadán tím, aby v odborných otázkách nahrazoval posudkovou činnost žalované.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšné žalobkyni podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 4. května 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce